

KAPTAAL

M.H.C. RUIJSCHOP¹

Op een lenteachtige herfstdag buig ik mij – na het uitprinten van een doorlopende tekst – over de recentelijk voor-gehangen wijziging van het Besluit aftrekbepierking bovenmatige deelnemingsrente. Ik lees de voorgestelde nieuwe tekst van art. 2 onderdeel a onder 2° van dat besluit:

“Van een reorganisatie is voor de toepassing van dit besluit sprake (...) ingeval (...) aandelen worden verkregen in een lichaam waarin door een tot het concern behorend lichaam aandelen zijn ingebracht of waarop door een tot het concern behorend lichaam gehouden aandelen zijn overgegaan, dan wel aandelen worden verkregen in een met het eerstbedoelde lichaam verbonden lichaam als bedoeld in artikel 10a, vierde lid, van de wet, en de verkregen aandelen een deelneming vormen en de ingebrachte of overgegangene aandelen een deelneming vormen van een tot het concern behorend lichaam of een deelneming van een tot het concern behorend lichaam zouden hebben gevormd ingeval dat tot het concern behorende lichaam in Nederland zou zijn gevestigd.”

Goh, best een lange tekst. En best ingewikkeld. Zoveel woorden in één zin gepropt. Knap, maar of de boodschap daardoor ook nog begrijpelijk is? Ik snap dat het gaat om aandelen die in het kader van een reorganisatie worden uitgegeven. Die kunnen echter ook door een ander verbonden lichaam worden uitgegeven. En dat moet dan een lichaam zijn dat verbonden is met het lichaam waarin aandelen zijn ingebracht. De reorganisatievorm lijkt zowel een aandelenfusie als een juridische fusie te bestrijken. Maar over welke specifieke situaties gaat het dan? En hoe verhoudt deze tekst zich tot art. 2 onderdeel a onder 1° van het besluit, waarin de interne verhangings tot een reorganisatievorm wordt bestempeld? Het licht gaat bij mij nog steeds niet aan. Dan maar even naar de toelichting kijken. Het artikelsgewijze deel, want daar zal het toch wel worden uitgelegd. Ik lees dat het gaat om situaties waarin “in het kader van bijvoorbeeld een fusie een deelneming opgaat in een andere deelneming”. Hmmm, inderdaad juridische fusie dus. Of worden met de aanduiding “deelneming” in feite de aandelen bedoeld? Nee, aandelen kunnen niet juridisch opgaan in andere aandelen. Kennelijk gaat het om een lichaam dat opgaat in een ander lichaam. Maar er staat ook “bijvoorbeeld”, dus het is kennelijk niet beperkt tot een juridische fusie. Bovendien staat er “fusie”, niet “juridische fusie”. Dus mogelijk valt inderdaad aandelenfusie er ook onder. Verder lezen. Ik lees dat niet vereist is dat “die andere deelneming deel uitmaakt van hetzelfde concern als het lichaam dat de oorspronkelijke deelneming voor de fusie hield”. Maar het is wel “noodzakelijk dat zowel voor als na de fusie sprake is van een deelneming van een tot het concern behorend lichaam”. Ik voel een lichte irritatie opkomen.... Dit is duidelijk niet het moment om dergelijke zwaar esoterische teksten tot mij te nemen. Ik verfrommel het printje met de doorlopende tekst en werp de prop papier geagiteerd in de hoek van mijn werkkamer. Uit de boekenkast pak ik Nietzsche's *Also sprach Zarathustra* en begin te lezen. Heerlijk, duidelijke teksten....

Maar het voorval blijft in mijn hoofd spoken. Dus een paar dagen later print ik de doorlopende tekst weer uit. Na enkele uren nadenken, structuurtjes tekenen en overleg met collega's is het mij helder waar het over gaat. Ik verwerk de nieuw verworven inzichten in het interne vaktechnische memo over de aftrekbepierking voor deelnemingsrente.

Maar toch is de irritatie niet helemaal weg. Waarom begreep ik de strekking van deze wijziging niet direct na lezing van de wetteksten en de toelichting? Is het de omvang van die ene deelzin (115 woorden)? Komt het doordat de tekst acht keer het woord “lichaam”, zes keer het woord “aandelen”, vijf keer het woord “concern” en drie keer het woord “deelneming” bevat? Is het omdat het begrip “aandelen” wisselend wordt gebruikt vanuit het perspectief van de aandeelhouder en het gezichtspunt van de vennootschap die de aandelen heeft uitgegeven, waarbij het verschil tussen beide hoedanigheden slechts tot uitdrukking komt door het gebruik van de toevoeging “van” dan wel “in”? Of is het omdat de tekst het houvast biedende woord “belastingplichtige” ontbeert? Misschien komt het wel door-

¹ Verbonden aan het Wetenschappelijk Bureau van Deloitte Belastingadviseurs BV alsmede de afdeling Belastingrecht van de Universiteit Leiden.

dat er geen concrete voorbeelden in de toelichting worden gegeven en deze daardoor de impliciete boodschap "zoek het zelf maar lekker uit" lijkt te bevatten. Of is het omdat in de toelichting de term "deelneming" kennelijk wordt gebruikt om het lichaam waarin de deelneming wordt gehouden aan te duiden, terwijl met hetzelfde begrip in de tekst van het artikel duidelijk de aandelen wordt bedoeld?

Ach, ik bekommer mij er maar niet meer om en ga voort met het verwerken van de andere wijzigingen in het vak-technische memo. Nu zie ik pas dat er in de doorlopende tekst nog een tweede volzin staat. En die heeft (ook) betrekking op de tekst die mij zoveel hoofdbreken bezorgde:

"De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing ingeval de inbreng in de vorm van een storting van *kapitaal* in het verkrijgende lichaam plaatsvindt waarbij de verhoging van het gestorte kapitaal gelijk wordt gesteld met een uitreiking van aandelen."

Aha, dus het doorschuiven van de verkrijgingsprijs werkt ook als er geen aandelen worden uitgereikt. Ik lees de tekst van die tweede volzin nog eens. Het is even stil in mijn hoofd. Dan dringt het tot mij door. Daar staat "*kapitaal*", niet "*kapitaal*"!!! Ineens wordt me alles duidelijk. Uiteraard begreep ik die tekst niet, aangezien ik deze taal niet machtig ben. Ik spreek helaas geen "*kapitaal*". Gerustgesteld neem ik *Also sprach Zarathustra* weer ter hand...